

БӨЛІМ: ЖАСАНДЫ ИНТЕЛЕКТ

Жасанды интеллект: қалай жұмыс істейді және оны күнделікті өмірде қалай дұрыс қолдану керек

ЖАРИЯЛАНДЫ
23.05.2026

ТІРЕК СӨЗДЕР
AI, Жасанды интеллект, машиналық оқу, технология, цифрлық сауат

СІЛТЕМЕ
<https://bilimger.kz/188909/>

Жасанды интеллект туралы әңгіме көбіне екі шетке кетіп жатады: бірі оны адамзаттың соңғы өнертабысы десе, екіншісі жұмысымызды түгел тартып алатын күш ретінде көреді. Шындық, әдетте, осы екеуінің ортасында. Жасанды интеллект — сиқыр да емес, қиямет те емес; ол дерекке сүйеніп үлгі табатын, шешім ұсынатын және кейбір қайталанатын міндеттерді жылдам орындайтын құрал.

ЖАСАНДЫ ИНТЕЛЕКТ ДЕГЕН НЕ?

Қарапайым тілмен айтсақ, жасанды интеллект — компьютердің мәтінді, суретті, дауысты немесе сандық деректерді талдап, пайдалы қорытынды жасау қабілеті. Мысалы, телефондағы бет-әлпетті тану, аудармашы сервистер, картадағы жолды болжау, банктегі алаяқтықты анықтау — бәрі соның мысалы.

Ол қалай “ойлайды”?

Жасанды интеллект адам сияқты саналы түрде ойламайды. Ол үлкен деректер жиынынан заңдылық іздейді. Егер жүйе мыңдаған мысал көрсе, келесі ұқсас жағдайда ықтимал жауапты ұсына алады. Сондықтан оның сапасы деректің сапасына тікелей байланысты. Нашар, қате немесе біржақты дерек — қате нәтиже береді.

ҚАЙ САЛАЛАРДА ПАЙДАСЫ ЗОР?

- **Білімде:** мәтінді қысқарту, жоспар құру, тіл үйренуге көмектесу.
- **Денсаулықта:** талдауларды жылдам саралау, дәрігерге көмекші болу.
- **Бизнесте:** клиент сұрағына жауап беру, сұранысты болжау, құжат өңдеу.
- **Мемлекеттік қызметте:** өтініштерді сұрыптау, ақпарат іздеуді жеңілдету.

ҚАУІПТЕРІ ҚАНДАЙ?

Ең үлкен қауіп — технологияның өзі емес, оны бақылаусыз қолдану. Жасанды интеллект қателесуі мүмкін, жалған ақпаратты сенімді етіп көрсетуі мүмкін, тіпті адамның жеке деректерін қорғауда әлсіз болуы мүмкін. Сондықтан кез келген нәтиже тексерілуі керек. Әсіресе медицина, заң, білім сияқты жауапты салаларда адам сарапшысы міндетті.

Қарапайым пайдаланушыға үш кеңес

- **Нәтижені тексеріңіз:** бір жауапқа сене салмаңыз.
- **Жеке дерек бермеңіз:** құпия ақпаратты жүктемеуге тырысыңыз.
- **Сұрақты нақты қойыңыз:** жақсы нәтиже көбіне жақсы қойылған сұрақтан басталады.

Қазақстан үшін жасанды интеллекттің ең үлкен мүмкіндігі — адамдарды алмастыру емес, олардың уақытын үнемдеу және сапасын арттыру. Дұрыс саясат, сауатты білім және сын көзқарас болса, AI қоғамға нақты пайда әкеледі. Ал егер жауапкершіліксіз қолдансақ, кез келген қуатты құрал секілді, ол да қиындық туғызады. Демек, басты мәселе — технологияда емес, оны қалай басқаратынымызда.

ҚМ АА Күәлік нөмірі: **KZ45VPY00102718** — ҚР Мәдениет және Ақпарат министрлігі

© 2026 **Bilimger.kz** Ақпараттық-танымдық білім порталы. Барлық мазмұн авторлық құқықпен қорғалған.